

65

काले सज वना धा पन विधि

रुद्रगी०

श्रीगणधितये नमः॥ ॥ अधिष्ठित उवाच॥ कथयस्व प्रसादेन वा सुदेव समाग्रतः॥ माघकृत्स्ने तु नाम्ना काको देव
 स्तत्र पूज्यते॥ श्रीकृष्ण उवाच॥ एतदर्थं परावृत्तं भृशं स्वर्गदत्तो मम॥ राजन् त्वत्सदालम्भस्य संवादमघदाह नमू
 तीर्थयात्रांगतो दालम्भः अगस्त्यस्याश्रमगतः॥ सत्कृतो मुनीनां तेन प्रेमाणा प्रच्छतं मुनिम्॥ दालम्भ उवाच॥ मर्त्यलो
 क मनुष्याणां पापं कुर्वन्ति जननवः॥ ब्रह्महत्यादिभिः पापैरन्यैश्च विविधैर्भुताः॥ परद्रव्याग्रहारी च परव्यसनमोहि
 तः॥ कथं न्यागच्छेत्तरकान् ब्रह्मन्तद्वृत्तित्यतः॥ अनायासेन भागवदानेनात्मन केनचित्॥ पापं प्रशमनं याति
 येन तच्च व्रतो नमम्॥ भगस्त्व उवाच॥ साधुसाधु महाभाग गुह्यमेतद्दाह्यतम्॥ कस्यचिन्मया दाल्भ्यातं ब्रह्म
 विहन्तीन्द्रदेवतैः॥ तदहं कथयिष्यामि त्वया प्रष्टो धृजो नम॥ पौषमासे तु संप्रोप्ते श्रुविष्णोर्जितेन्द्रियः॥ कामको
 धश्च हंकारलोभपेयश्च वर्जितः॥ देवदेवं च संस्मृत्य पादो प्रक्षाल्य वारिभिः॥ भूमौ च पतितं गृह्य गोमयं तत्र मानवः॥
 तृत्तान्नाक्षिप्य कार्पासपिंडिकांश्चैव कारयेत्॥ अष्टोत्तरशतं चैव नात्र कार्या विचारणा॥ ततो माघे च संवत्सरे आदौ चै
 व भवेद्यदि॥ मूलं वा कृत्स्नपक्षस्यैवाद्यत्र नियमं ततः॥ गृह्णीतात्तु रागफलदं विधानं तत्र भृशं॥ देवदेवं समभ्यर्च्य
 उद्यातः प्रयतः भुवि॥ कृष्णनाम च संकीर्त्य क्षुतप्रस्वत्ननादिभिः॥ रात्रौ जागरणं कुर्याद्वात्रौ जागरणं चरेत्॥ अर्चयेद्देव

रामः

र्धेन शक्तस्त्वमपोषितं ॥ ततः प्रणमिदं भीमतिथिं पापप्रणाशिनी ॥ उपोष्य विधिनानेन गच्छ विद्वोः परं पदम् ॥ माघमासस्य द
 शमीयदायुक्ता भवेत्तदा ॥ घृतस्य भाजनेन कृत्वा तिलैः स्नानं समाचरेत् ॥ तथैव विष्णुमभ्यर्चयेन्मो नारायणोतिव ॥ कृष्णपादौ
 सद्यः शिरः सर्वात्मने नमः ॥ वेकुं वायेति वेकुं उरः श्रीवत्सधारिणो भद्राङ्गिरो चक्रिरो तद् द्रुत्तरो वरदाय वै ॥ सर्वं नारायण
 स्यैवं सं ह्यमाहृतये क्रमात् ॥ दामोदराय नमः सुदरं मेढ्रं पंचशरय वै ॥ उरुमौ भाग्यनाथाय जानुनी भूतधारिणो ॥ नमो नीलाय
 वैजं मे पादौ विश्वसृजे नमः ॥ नामः प्रष्टुं नमः सद्यैव दृष्टुं हृद्ये तथा श्रियै ॥ नमो विष्णुनाथाय वासुदेवाय तिले गायत्रिणो
 ॥ विश्वप्रमथनायेति गच्छात्मा तं गच्छयेत् ॥ एवं सं ह्यमृगो विंदुमा प्रतिविनायकौ ॥ गंधमास्यैस्तथा धूपैर्भक्ष्यैर्नानावि
 धैस्तथा ॥ गंधेन पयसा सिद्धं कृत्वा मथवापनः ॥ सर्पिषा सह मुक्ता तां गत्वा शतमं बुधः ॥ मय्यो धं दंतकोष्ठं वज्रं भवा
 खदिरं पुनः ॥ गृहीत्वा धावं ये दंतानां वातः प्राणदः सुखः ॥ ब्रूयात्सायं तनी कृत्वा सं धामस्तमिते रवौ ॥ नमो नारायणा
 ये मेत्वा महेश्वराय नमः ॥ एकादश्यां निराहारः समभ्यर्चयेत्केशवं ॥ रात्रिं च सकलां स्थित्वा स्नानं च पयसा तथा ॥ स
 र्पिषा वापि देहं न कृत्वा ब्राह्मणं पुंगवै ॥ सहैव पुं उरिकाक्षि द्वादश्यां क्षीरभोजनम् ॥ करिष्यामि जितात्मा कुं विद्वं च तत्स
 मर्चनम् ॥ एवं मुक्तास्त्विदं भावित्वा सकृद्यो पुनः ॥ शुक्लाज्जभाते संजाते न दीगत्वा विशांपते ॥ स्नानं कृत्वा मृदा तद्वत्पा
 र्शवा विनियजयेत् ॥ उपोष्य सं ध्यां विधिवत् कृत्वा वपितं तर्पणम् ॥ प्रणम्य च त्रयीकेशं मत्तं चार्कमीश्वरम् ॥ गृह

रामः

रात्रं मुनं तस्मिन् दृष्ट्वा विंशति मंतदा ॥ तस्मांते सुमहाते जावा सुदेवो जना दनः ॥ भारवतारणार्थं यत्रिधा विद्युर्भवि
ष्यति ॥ द्विषाय नम्रमिस्तद्धरे हिरो योथ केशवः ॥ कंसादिष्वथ न केशवः ॥ केशनाशनः ॥ तदा दारवती तत्र सां प्र
तं या कुशस्थली ॥ दिव्यानुभावसंयुक्ता मधिवासा यशार्द्धि राः ॥ इष्टो ममाज्ञया तद्वत्करिष्यंति जगत्पते ॥ तस्यां
कदा विदासीनः सभायाममितधुनि ॥ भार्या भिर्दृष्टिभिश्चैव भूयद्भिर्भूतिक्षिरो ॥ कुरुभिर्देवगंधर्वैरभितः कैटभा
दनः ॥ प्रवृत्ता सुप्रराणा सुधर्मसंधर्द्धिनी सुव ॥ कथा सुभीमसेनेन परिपद्यः प्रतापवान् ॥ त्वया पश्यस्व धर्मस्वरू
पस्यास्य भेदकृतम् ॥ भविना ततदा ब्रह्मन् कर्त्तव्यैव वृकोदरः ॥ प्रवर्त्तको स्वधर्मस्वपां उवेष्टुमहावतः ॥ यस्य तीक्ष्णो
को नाम जठरे द्यवाह्वनः ॥ मया दत्तः सधमात्मानेन चासौ वृकोदरः ॥ मतिमान् दानशीलश्च नागपुत्रवत् गोमहा
भविष्यत्पुत्रस्तस्मात्क्षत्कंदर्पश्च उद्दिमान् ॥ धार्मिके स्यात्स्वशाक्तस्य तीव्राग्नि त्वादयो धरो ॥ इदं व्रतमशेषाणां
व्रतानां अधिकं यत्नः ॥ कथयिष्यति चिश्वात्मा वासुदेवो जगत्पते ॥ अशेष यज्ञफलं दमशेषाद्यविनाशनं ॥ अशेष
उल्लस मनमशेष सुररजितः ॥ भवित्राणां विप्रं यन्मंगलानां च मंगलं ॥ भविष्यं वमविष्याणां प्रराणानां प्ररातनं
जशेष उल्लस मनमशेष सुररजितः ॥ वासुदेव उवाच ॥ यदा ह्यमी चतुर्दशैवा दृशी अथ भारता ॥ अमेव पि दिन

शा वत्तंगतं याम् ॥ ममशापवशं प्राप्नो केन देवेन मोचितो ॥ मा लवानुवाच ॥ वासुदेव प्रसादेन जया यास्तु जनेन च ॥
 पिशा वत्तंगतं स्वामिंस्तव भक्तिप्रभावतः ॥ इति श्रुत्वा ववसास्य श्रुत्वा च मुनेश्वरः ॥ पवित्रयापनो जातो वंदनी यौ ममा
 पिवा हरिवासरकर्तारौ विष्णुभक्तिपरायणौ ॥ हरिभक्तिरयेव विष्णुव्रतधरास्तथा ॥ अस्माकमपिते मर्त्याः पूजावधानसं
 शयः ॥ मत्स्वप्नवन्त्या त्वं यथा सौरव्यं सुरलये ॥ एतस्मात्कारणां शजन्कर्तव्यं हरिवासरम् ॥ जयपुराजशाई न व्रत
 ह्यापहारिती ॥ सर्वदानानि दत्तानि यज्ञास्तेन कृतानपि ॥ सर्वतीर्थेषु सप्तातः कृतं यो न जयाव्रतं ॥ यः करोति नरे
 भक्त्या श्रद्धाप्रप्तो जयाव्रतयः ॥ कस्यकोटि सैतं यावद्वैकुण्ठे मोदते क्वचि ॥ पठना सुवराणां शजनान्निष्ठो न फलं लभेत् ॥
 इति श्रीभविष्योत्तरपुराणे साधुश्रुते जयास्त्रयेकादशी माहात्म्यं समाप्तम् ६ सुविष्टिरुवाच ॥ प्रारब्धोत्तरे कस्येपरिष्ट
 छेमहात्मना ॥ मंदरव्यामहादेवपिनाकी ब्रह्मराणा स्वयम् ब्रह्मोवाच ॥ कथमारोग्यमैश्वर्यं मनंतं परमेश्वर ॥ स्वल्पे
 नतपसा देवभवेन्मोक्षो यथा नृणाम् ॥ किमज्ञातं महादेव त्वत्प्रसादादधोक्षज ॥ स्वल्पेन केन तपसा महत्फलमिहो
 यते ॥ इति वृष्टः सविधात्मा ब्रह्मराणा लोकभावनः ॥ उवाच तत्त्वावेदं मनसा प्रीतिकारकं ॥ अस्माश्चांतरात्कल्या
 नयो वंशतिमो तथा ॥ वाराहो भविता कल्पतस्यामन्वन्तोऽपि मे ॥ वैवस्वताख्ये संजाते सत्यमे सत्पलोकधृक् द्वाप

रामः

नभ्रगानंगायेतां चित्तभमसमन्वितौ बद्धदृष्टीतथान्योन्यं कामवर्णवशंतौ ज्ञात्वा लेख्यं भस्तत्र ह्यस
रोगरासंगतौ ॥ कालक्रियामानुषोपस्तथागीतविजं भनार् चित्तचित्वा तु मद्यवानवज्ञानंतथात्मनः
॥ कुपितश्चातयोरर्थशापदास्यमिदं जगौ विवांपापरतौ मूढो वा ज्ञाभंगकरो मम युवांपिशाचौ भवतां
दंपती रूपधारिणी मत्पलोकमनुयाप्रौ भुंजानौ कर्मणाः फलं एवं मद्यवत्तादाप्रावुभौ दुःखितमानसौ
स्मि वंतं गिषिषा प्राविंश्चापविमोहितौ ॥ - - - - - सौदारगमेव ॥ संतप्रमानसौ तत्र महा
कष्टगता उभौ ॥ गंधर्वत्वमस्मत्त्वं न जानीते विमोहितौ ॥ पीडमानौ तदा येन देहपातकजे नतौ न निंशं
न मुखं शंतिं लेभेते कर्मपीडितौ ॥ परस्मरं कंदमानौ वेरुर्गिगिहरे ॥ पीडमानौ प्रभावाच्च यथा स्यासी
तथा भृशम् ॥ द्वादशी दिवसे प्रातस्तथा वीर्णो ज्ञिषा ज्ञौ ॥ विष्णोः प्रभावान्तपते पिशाचत्वं तयोर्गतिं ॥ पु
ष्पवंती माल्यवंतौ पूर्वतुषणवुभौ ॥ पुरतनस्ते ह्युतौ पूर्वात्नं कारधारिणौ ॥ विमानमधिरुढौ तौ ह्यसरे
गरासेवितौ ॥ स्तूयमानौ तु गंधर्वस्तु प्रमुखास्तदा ॥ ह्यवभाव समाधुक्तौ गतौ नाके मनोरमे ॥ देवे इत्थागु
तौ गत्वा प्रणामं वक्रतुर्मुदा ॥ तथा विधौ तुतौ दृष्ट्वा मद्यवा विस्मितो धीवत् ॥ इदं उवाच वेदत्वं केन उरपे न वि

वपुरोस्यामहिमाकथितामया एकदानाकलोकेवैदेशोराज्यं चकार देवातत्र सुखेनैव निवसन्ति
 मनो रमे दीप्यमाननिरताः सासुरोगणसेविताः नर्तनं सुवनं तत्र प्राप्तितातोपशोभितम् रमते विरह
 सत्रस्य सरोभिर्द्वौकतः एकदारममारोवैदेवेन्द्रः स्वेच्छयान् नर्तयामास हर्षात्सपंचाशत्कोटिनायकाः
 गंधर्वास्तत्र गायन्ति गंधर्वैः पुष्पदंतकः चित्रसेनावतत्रैव चित्रसेनमुता तथा मालिनी तु मुना माहि चित्रसेनस्य
 योषिता मालिन्यां तु समुत्पन्ता पुष्पवंतीति नामतः पुष्पदंतस्य पुत्रे वैमात्सवान्तामतः शृणु पुष्पवंती तु तेनैव माल्य
 वानतिमोहिता मदनस्य शरैस्तीक्ष्णैर्विद्रुगीसावधूवह तया सर्वैः कठक्षिप्तमात्सवांश्च वशाकृतः लाकपत्
 पसंयन्नातस्याहं न पशुम् बहुतस्मात्कामेन कंठपाशकृता विष कर्णायते तु नयने रक्तांते घूर्णिते तथा करोती
 तु शोभितौ तस्याः कुंडलाभ्यां न पोत्तम कंबुग्रीवायुतासैव दिव्याभरणभूषिता दीनोन्नतौ कुचौ तस्यास्तौ हेमकल
 शावि अतिक्षामं चावलग्नं मुष्टिग्राह्यमनुत्तमम् नितंबौ विपुलौ चास्मा विरंगौ जघनस्य लघु चरुणो शोभमानौ तु
 स्तौ त्वत्समधुती इह श्यापुष्पवत्पासां मात्सवानतिमोहिताः शक्रस्य परितोषाय नृत्तं र्थं तौ समागतौ गायमा
 नौ तु तौ तत्र स्य सरोगरा संगतौ मदनान्निपरीतौ द्वौ पुष्पवंती च मात्सवान् यास्य एतुरागो राव्या मोह्यशमागतौ

। स्ती

रामः

स्मदिच्छासन्ववसिस्तुरस्त्रियः॥ इत्तंपुरांपवदित्नायाद्वारोद्घाटनकारणात्॥ तात्वेकापिवतत्पूरापेनददाति
हिमान्जैषी॥ नदेवीनचगंधर्वीनासुरीनचपन्नगी॥ नत्तादृशीदृष्टिपूर्वायादृशीसाद्विजयभःस्पकान्तिसमायु-
क्ताक्षणेनसमपद्यत॥ धनधान्यसुवर्गादिसंपूर्णतित्तुमंदिरं॥ क्षेरामात्रात्समभवत्तद्वदित्नायाःप्रसादतः
अतितल्लानकर्तव्यावित्तशाब्दंविबर्जयेत्॥ आत्मवित्तानुसारेणानित्नांवस्त्रादिदाययेत्॥ लभतेह्यापुरारे
अप्यधनंधान्यंसुहृद्वराभू॥ नदारिद्र्यंनदौर्भाग्यंवदित्नायाउपोषणात्॥ विसृज्यनाकपितंपूर्वनारदोयाभिप-
द्यते॥ एवंदत्त्वायकथितमगस्तेनमहात्मना॥ अनेविधिनाराजन्तिलदानान्नसंशयः॥ मुच्यतेपातकैःसर्वैः
स्नायासेनमानवः॥ ॥ इतिमाघकृद्भैरवाक्षयदित्नायासमाप्ता॥ ५॥ ॥ पुधिष्ठिरउवाच॥ माघस्यकृद्भ-
पक्षेनुवदित्नाकाथितात्वया॥ अल्लैर्वैकादशीयातुतां चमेवृहिमाधव॥ किमाख्याकोविधिसत्स्याकोदेवतवृष्ट-
ज्यते॥ कृद्भउवाच॥ कथयिष्यामिराजेदंअल्लमाघस्याभवेत्॥ नान्नीजयेतिविख्यातासर्वपापहरप्रभुः॥ ५
वित्रापापहंविचपिशाचन्यविनाशिनी॥ नैवात्माव्रजेवीरोप्रेतत्वेनायतेनरणां॥ नातः परतरकावित्यापधी
माक्षदायिनी॥ एतस्मात्कारणाद्वाजंकर्तव्यंप्रयत्नतः॥ श्रयत्ताराजशाहूनकयांपेराणिभीभाम्॥ पंकज

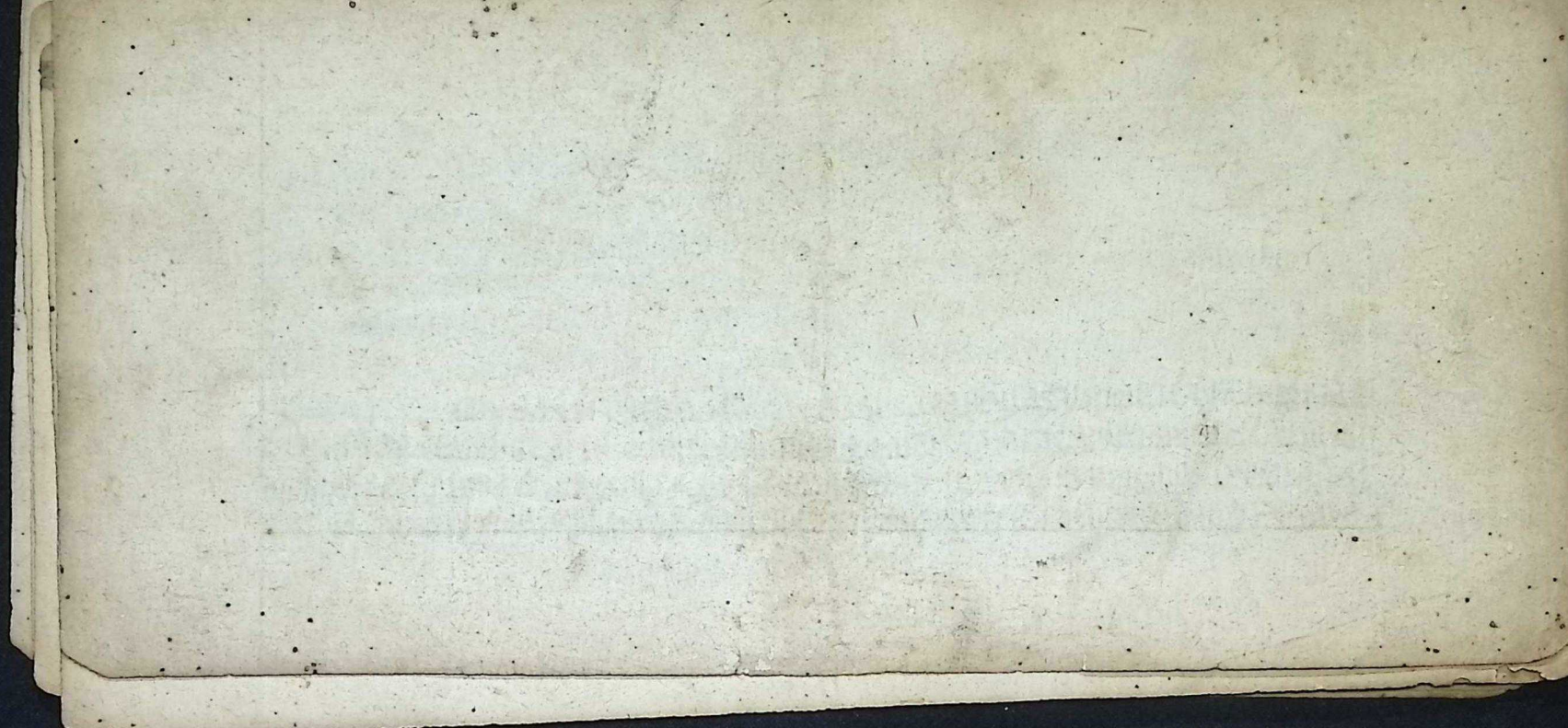
प्राज्ञानां च कुमरिणां च भक्तिः ॥ अयच्छति गृहं एव सर्वकालं तु वेद्विजान् ॥ अतिलक्ष्म्यापराधत्वालोभेन वपारि
 ह्रुता ॥ न स्वर्गमन्नं नो वस्त्रं नो दकं दत्तम रावपि ॥ ततः कालेन मरुता मया वै विंतितां द्विजं ॥ अहमस्माः शरीरं द्विजैः
 कृष्टेर्न संशयेत् ॥ तस्याः परिक्षा कामस्तु मर्त्यलोकमहंगतः ॥ कापालं वेश्मास्था भिक्षार्थं तद्गृहगतः ॥ कस्मात्
 मागतो ब्रह्मन्कुरु किं विदुस्त्ववेत् ॥ ततः पुनः मया प्रोक्तं देहि भिक्षां कुरु शोदरि ॥ तया कोपेन मरुता मयि उग्रददौ क
 रेत द्रुह्यित्वा पुनरहं वैकुण्ठं प्रतिवागतः ॥ ततः कालेन मरुता तापसी सा महाव्रता ॥ स देहा स्वर्गमायाता व्रतवर्ष्मा प्रभा
 वतः ॥ मयि एतत्प्रदानेन गृहं प्राप्तिमनोरमं ॥ संजातमत्र देवर्षे धाम्यन्नातिविवर्जितम् ॥ गृहं सर्वानि रक्षति न किं
 वित्तवदुपते ॥ ततो गृहादिनिष्क्रम्य मत्समीपे समागता ॥ क्रोधेन मरुता विष्टा वचनं वेदमब्रवीत् ॥ मया ब्रूते शु
 कृष्टे च उपवासे रने कशः ॥ पूजया राधितो देवः सर्वलोकप्रभावना ॥ न तत्र वदुपते किं विन्मम गेहे जनादन ॥ त
 दावोक्तो मयोपाय गृहं गत्वा तथा कुरु आगमिष्यति शृङ्खलां देवकल्यसमान्विता ॥ नो द्वाद्युतां त्वमाधारं पति
 त्नापुरापवाचनात् ॥ ताभिर्दत्तमिति प्रोक्तं निशम्यो द्वाद्युतां पुनः ॥ एवं कृते त्वया देविकार्यसिद्धिर्भवति ॥
 इति श्रुत्वा गता सा जतो वं शृङ्खलां समागता ॥ देवप्रत्योवयं देवि द्वाद्युतां त्वया ॥ मानुषी उवाच ॥ यदि शृङ्खला

रामः

२

देवेन्द्रोऽश्वचक्रगदाधरं ॥ चंदनागुत्कृष्टरैर्नैवेद्यं कृशरादिकम् ॥ सैष्यमनाम्ना चततः कृत्वा खेन पुनः पुनः
कुष्माण्डैर्नारिकेलैश्च कंदलीवीजैश्चरैः ॥ सर्वाभावेऽपि विप्रेन्द्रशस्तं पूर्णं फलं सदा ॥ अर्घ्यं दद्याद्विधानेन
जयित्वा जनार्दनम् ॥ कृष्णकृष्णकृष्णोत्तमगतीनां गतिर्भव ॥ संसारानि वमन्तानां प्रसीद प्रसूतोत्तम ॥ जि
तं ते पुं उरीकाक्षं नमस्ते विश्वभावन ॥ सुप्रसन्नपुत्रमस्तोस्तु महाप्रसूतं पूर्वज ॥ गृहाराण्यं मया दत्तं त्वक्षया सह न
मोस्तुते ॥ इति अर्घ्यमंत्रः ॥ ततस्तु पूजयेद्भिज्जमुदकं भांश्च दापयेत् ॥ छत्रोपानहवरत्राद्यैः कृत्वा मेघीयतामिति ॥
क्षुब्धोऽपि उपदातव्या सालं कृत्वा द्विजातये ॥ तिलपात्रं द्विजभ्रेष्टं दद्यात्तत्र विवक्षरा ॥ द्धनात् प्ररोपयेच्छेता न तथा
कृत्वा तिलान्मुने ॥ तिलानां कुराणि यापयति प्ररोहन्ति द्विजोत्तम ॥ तावद्वर्षं सहस्राणि स्वर्गलोके भवति ॥ तिलस्नायी
तिलोद्धर्ति तिलहोमी तिलोदकी ॥ तिलमुक्तं तिलदाता च षट् तिलाः पापनाशनाः ॥ विष्णुनारदसंपादमेतदर्थं भृशं
पूजयेत् ॥ नारद उवाच ॥ षट् तिलैकादशीं कृत्वा कीदृशं फलमश्नुते ॥ सोपाख्यानां मम ब्रह्मविदुष्टोऽसि केशवा ॥ विष्णुस्तु
वाच ॥ शृणु ब्रह्मसंथापुतं दृष्टान्तं कथयामि ते ॥ मन्त्रलोके परायासीत्काचित्पुत्रराजकन्यका ॥ व्रतवर्धयारतानि तं
देवपूजापरासदा ॥ मासोपवासनिरता कृच्छुचांशयणादिभिः ॥ शरीरं केशितं सन्त्यक् उपवासैर्द्विजोत्तम ॥ देवानां

कोदिभिमुखेन॥ कलिकलुषविदारैर्मभीष्टफलदामितिकथयिष्यति यादवेदसनु॥ अपिनरुगतां पितृन् शेषान् नल
मुहूर्तमिह वयं करेति॥ यद्दमघविदारान् शृणोति भक्त्या परिपठतीह परेषकारहेतोः॥ तिथिमिह सकलार्थभुग्नो
ऽसचचतुराननस्यात्मतामुपैति॥ कल्याणिनीनामप्रवहवयाद्वाद्दशीमाघदिने भिषज्जा॥ सा पांडुपुत्रेण कृता
भविष्यत्तनंतप्रणेतवभीमहर्षी॥ इति श्रीमत्सुप्रणोभविष्योत्तरखंडे हितोपदेशो भीमश्वाद्दशीव्रतमाहोत्समः॥

This PDF you are browsing is in a series of several scanned documents containing the personal collection of Jagannath Bhattarai ji from Kathmandu, Nepal.

CV:

Jagannath Bhattarai

Date of Birth: 31 December 1960

Place of Birth: Kathmandu, Nepal

Address: Nagarjun (Ramkot), Kathmandu

Educational Qualifications

Bachelor of Science (B.Sc.) – Major in Biology

Master's Degree – Sociology & Anthropology

Shastri (Ongoing) – Balmiki Vidyapeeth

Professional Experience

Government School Teacher (Madhyamik Pratham Shreni)

Taught at Secondary Level (Madhyamik)

Taught at Higher Secondary Level (Uchcha Madhyamik)

Served as Head Teacher

Led academic and administrative development

Strengthened institutional performance and student outcomes

Areas of Interest

Sanskrit Vyakaran

Spiritual & Philosophical Studies

Educational Leadership

Digitization by eGangotri Trust

Funding by MIDF, New Delhi